

PRO til første jordemoderkonsultation

Trine Honnens de Lichtenberg, Sundhedsdatastyrelsen, PRO-sekretariat

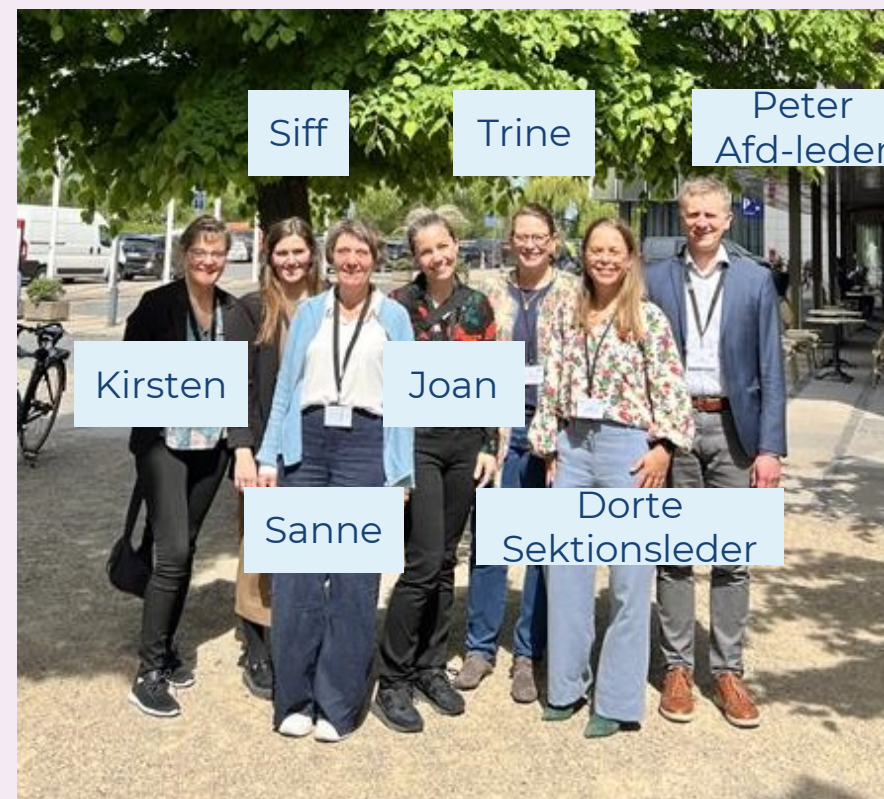
Nationalt netværksmøde i Digital Svangreomsorg, 22. Maj 2025

Det nationale PRO-arbejde

- Sekretariatet
- Baggrund
- Udvikling og evaluering
- Data og it-understøttelse

PRO-sekretariatet

- Etableret i slutningen 2016
- Udvikling, vedligehold og licenser til nationale PRO-skemaer
- Udgiver spørgeskemaer i HL7-standard, så data kan deles
- Vidensdeling; hjemmeside, nyhedsbrev, konference, webinarer
- Sekretariatsbetjener national styregruppe for PRO

Baggrund for det nationale PRO-arbejde

- Aftalt i ØA for 2017 mellem staten, regioner og kommuner:
- Den nationale styregruppe for PRO skal etablere en rammesætning, der bidrager til at understøtte brugen af **PRO i daglig klinisk praksis** og til **kvalitetsudvikling** i sundhedsvæsenet i **alle sektorer/på tværs af sektorer** - hvor relevant

Individualisere
patientforløb og
behandlingstilbud

Inddrage patienter
i egen sygdom og
behandling

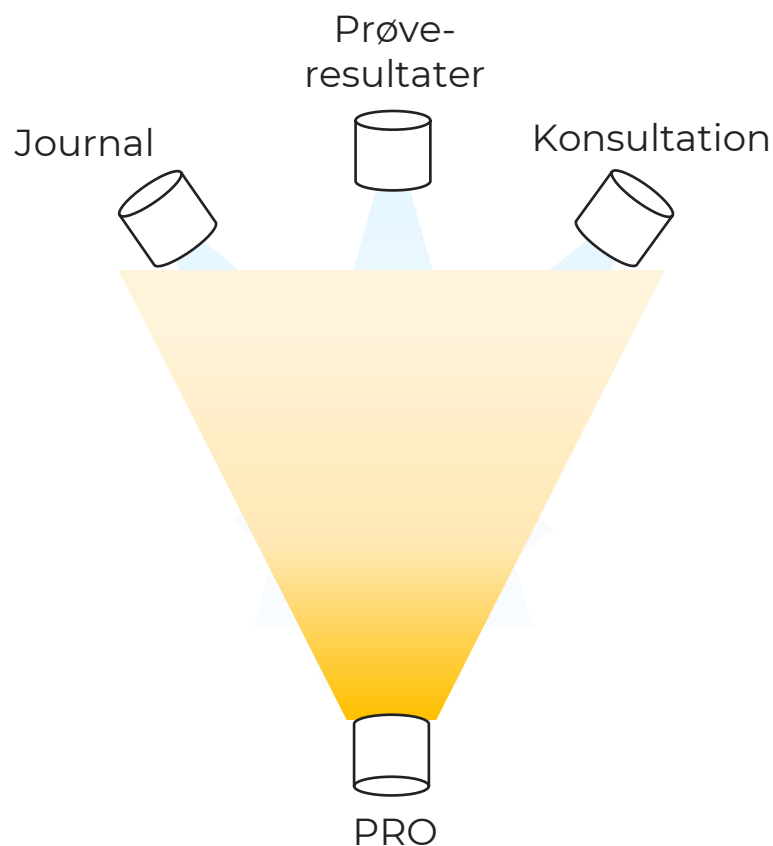
Prioritere
ressourcer og
anvende dem, hvor
de gør mest gavn

Gøre
sundhedsvæsenet
mere
sammenhængende

Hvorfor PRO?

PRO er patientens egen belysning af sin tilstand og situation - uden de sundhedsprofessionelles fortolkning

Fordele ved at anvende PRO i forskellige perspektiver:

Borger

Kan give patienten større indsigt i og medindflydelse på eget behandlingsforløb

Sundheds-professionel

Kan komplettere de sundhedsprofessionelles viden om patientens situation og tilstand og anvendes som forskellige former for beslutningsstøtte

Proces

Kan støtte op om struktur for opfølgning på behandling, som en form for checkliste

Udvikling

Kan skabe gennemsigthed ift. effekt af behandlingsforløb til brug for kvalitetsudvikling

Hvad kan PRO bidrage med i samtalen?

- PRO sætter patienten i centrum i samtalerne og sætter fokus på, hvad der er vigtigt for den enkelte
- Samtalen/konsultationen bliver mere struktureret
- Det bliver nemmere at tale med patienten om svære emner

"Områderne i spørgeskemaet er meget relevante, og hjælper med at komme omkring tabubelagte emner"

(Fra de sundhedsprofessionelles evaluering af PRO til diabetes)

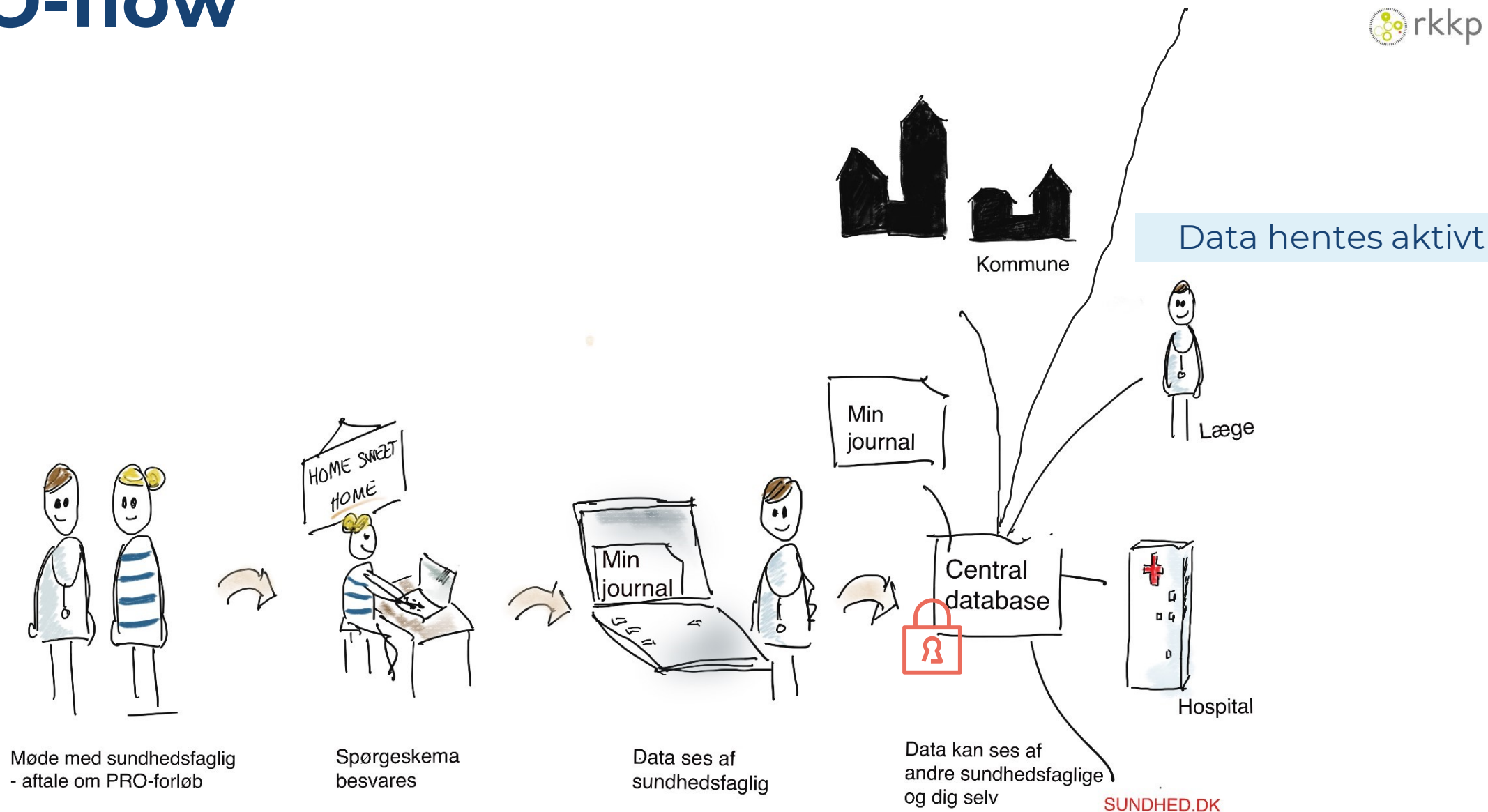
"Det med at spørge eller få patienten til at tale om psoriasis på kønsdelene, det er et område, vi er blevet klogere på"

(Læge, Aalborg)

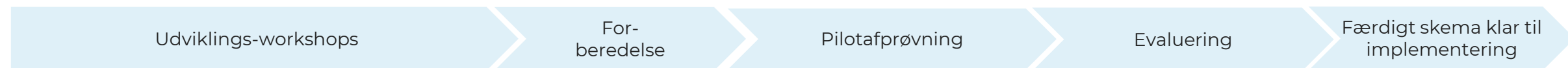
"Jamen, det hjalp mig med at forberede mig til samtalen og var denne her, dagsorden eller røde tråd, ja. Der var noget struktur"

(40-årig mand med type 2 diabetes)

PRO-flow

Eksempel på udvikling og evaluering

To gensidigt påvirkende workshopforløb

Patient-workshop

Patient-workshop

Patient-workshop

Kliniker-workshop

Kliniker-workshop

Kliniker-workshop

Kognitiv og lingvistisk analyse

Indholdstest med borgere/patienter

Teknisk og organisatorisk implementering

Pilotsteder:

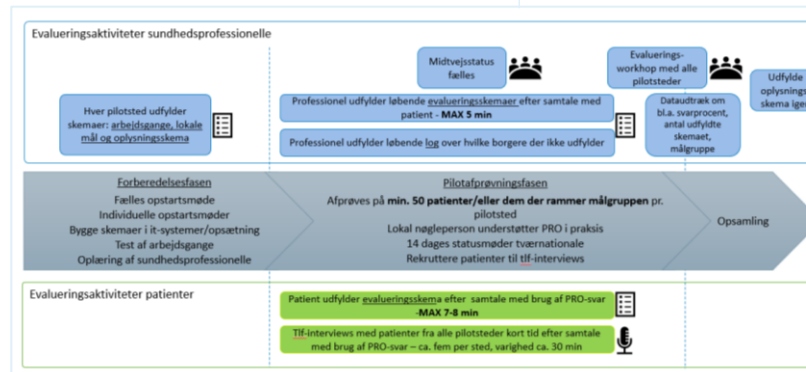
Haderslev kommune
Hjørring kommune
(Københavns kommune)
Lægerne i Låsby (Bo Christensen)
Læge Philipp Harbig
Smertecenter Næstved

Patient-workshop

Kliniker-workshop

Nationale PRO styregruppe træffer endelig beslutning

Genbesøg og vedligehold af skema

Nationale PRO-områder

- Stroke (apopleksi)
- Tidlig opsporing af depression
- Knæ- og hofteartrose
- Første Jordemoderkontrol
- Diabetes (type 1+2)
- Hjerterehabilitering iskæmi
- Hjertesvigt
- Psoriasis
- Basal palliation
- Kronisk smerte
- KOL
- Helbreds faktorer (moduler)

Pilotafrøvning og evaluering:

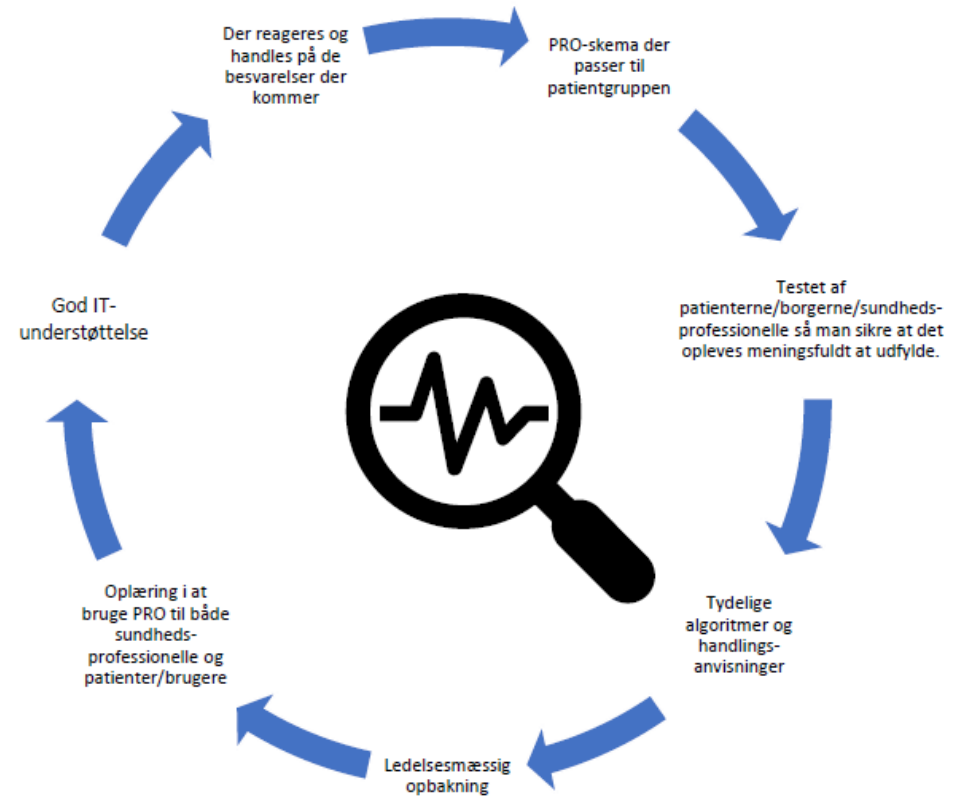
3000+ PRO-samtaler
150+ interviews af sundhedsprofessionelle
130+ patientinterviews

(Status 2022)

- **Ledelsesopbakning og implementering er essentiel** – værdien sker i den aktive anvendelse i 'mødet' mellem patient og sundhedsprofessionel
- **It-systemers visning** for de sundhedsprofessionelle er meget forskellig og betyder meget for oplevelsen
- Som alt nyt **kræver det øvelse og tilvænning**
- Patienter vil gerne besvare så længe de **oplever at svarene bliver brugt**
- Patienterne bliver **bedre forberedte** til samtalen og får en **øget sygdomsforståelse**
- De sundhedsprofessionelle får et bedre udgangspunkt for samtalen og PRO-besvarelsen kan være en **hjælp til at komme omkring "svære" emner**
- PRO kan være med til at **sikre struktur** i samtalen og at **alle bliver spurgt om samme områder** – uanset hvilken sundhedsprofessionel man møder, eller hvor man bor
- Er med til at **understøtte differentierede forløb**

Implementering af PRO i klinikken

- Det rigtige skema til den rigtige gruppe
- God IT-understøttelse
- Implementering af PRO kræver en systematisk tilgang
- Oplæring af sundhedsprofessionelle og borger/patienter
- Tydelige algoritmer og handlingsanvisninger
- Reageres og handles på svar
- Ledelsesmæssig opbakning for at skabe en effektiv klinisk praksis

Nyt skema – hvad så?

- Spørgeskema i bank
- Opsætning i lokale IT-systemer
 - Regionale og lokale PRO-tovholdere
 - Kommunal brugergruppe
- Generisk implementeringsguide

[Implementeringsguide](#)

Udfordringer:
"Kantstensaflevering"
Kan/skal opgave
Teknik og visning

Status på deling af PRO-data

AmbuFlex (Region Midtjylland og Region Nordjylland):

- Forventer at være klar maj 2025
- Starter med at dele palliation-data

Zitelab (Region Nordjylland):

- Afleverer diabetes-data

MITSYGEHUS

ePRO-syd (Region Syddanmark):

- Afleverer og henter data fra diabetes og hjerterehab (iskæmi)
- Tester palliation

MinSundhedsplatform (Region Hovedstaden og Region Sjælland):

- Afleverer diabetes-data

Kommunal PRO (98 kommuner):

- Afleverer og henter data fra diabetes-, iskæmi- og hjertesvigt

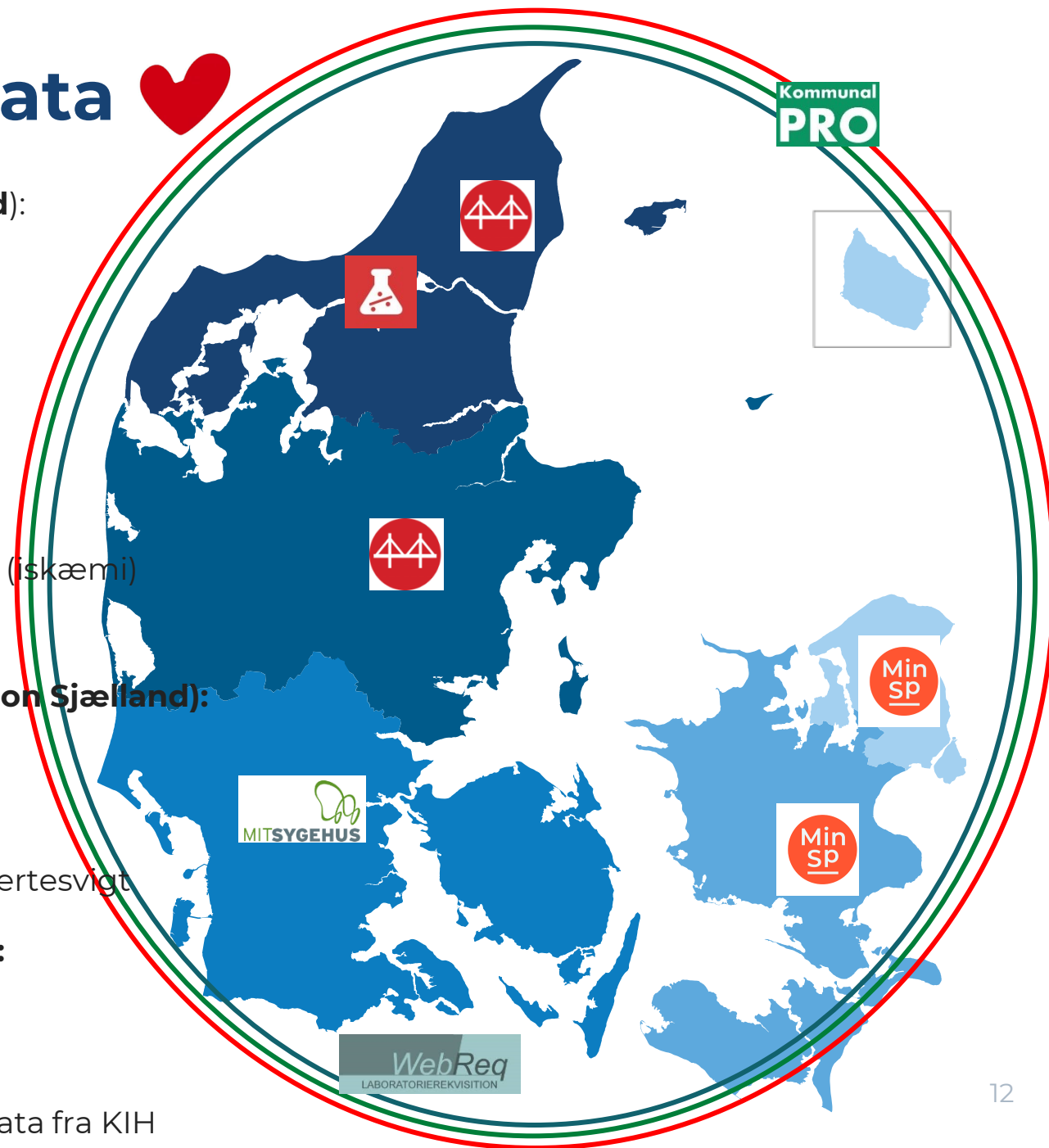
WebReq/WebPatient (almen og speciallægepraksis):

- Afleverer psoriasis-data

Sundhed.dk

- Viser borgere og sundhedsprofessionelle alle PRO-data fra KIH

PRO til første jordemoderkontrol

- Historik
- Indhold og anvendelse
- Erfaringer
- Udbredelse
- Næste skridt

Udvikling af PRO til 1. Jordemoderkons.

2018

Udvikling

- Workshopforløb
- Koordinering Graviditetsmappe
- Udgangspunkt i erfaringer RH+OUH
- 3 skemaer

2019-2020

Test

- Indholdstest
- Pilotafprøvning RH + OUH
- Opsamlingsworkshop
- 1. Version til implementering

2022

Flere spørgsmål

- Regionalt ønske om tilføjelse af anamnese/ baggrundsoplysninger

2023

Udvikling

- Workshopforløb
- Valg af spm.
- Koordinering af spm. fra Min SP, Mit Sygehus, Min læge og Graviditetsmappe

2024-2025

Test -> ny version

- Test i MinSP og Mit Sygehus
- Koordinering, SST Graviditetsmappe, PLO
- Opsamlingsworkshop
- Justering af skema

1. Jordemoderkonsultation – ny version

- Tilføjelse af baggrundsoplysninger
 - Koordineres løbende med graviditetsmappen
- Spørgsmål om vold i nære relationer er opdateret ift.:
 - Fagligt grundlag fra Sundhedsstyrelsen
 - Resultater fra nyere forskning
- Fokus på parforholdet
- Tilføjelse af algoritme om forventet fødselsvægt til visitation
- Optimering og reduktion af spørgsmål, hvor relevant

Indhold – ny version

1. Baggrundsoplysninger

- Indledende oplysninger om dig
- Oplysninger om barnefar/medmor
- Sprog, tolk og særlige behov

2. Denne graviditet

- Sidste menstruation, termin, tvillinger og blødning
- Fertilitetsbehandling
- Ønsker om fødested

3. Tidligere graviditeter & fødsler

- Tidligere graviditeter
- Tidligere fødsler
- Komplikationer ved tidligere graviditeter og fødsler
- Tidligere ammeforløb

4. Dit helbred

- Vægt og højde
- Kropsopfattelse
- Din sygdomshistorik
- Medicin
- Tidligere operationer og behandlinger på hospital
- Urinvejsinfektioner
- Sygdomme i familien
- Generelt helbred

5. Din trivsel

- Mental trivsel
- Socialt relationer og parforhold
- Fysiske og psykiske overgreb
- Psykologbehandling

6. Livsstil

- Alkohol og rusmidler
- Kost og kosttilskud
- Rygning
- Motion
- Arbejdsforhold

7. Opsummering

- Ønsker til samtalen

Antal spm (v5 – ikke færdig):

Ca. 84 ubetingede spm.

Ca. 337 spm. hvis alt vises

Svartid (pilot v4):

median 23 min

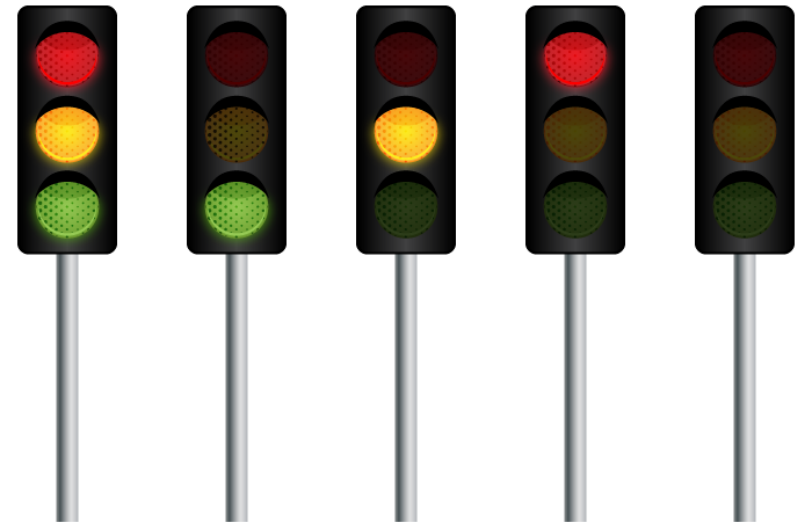
37% 11-20 min (OUH)

Svarprocent (pilot v4):

56,3-95,5%

Algoritmer

- Algoritmer og farvekoder hjælper med at summere svar
- Vægtafvigelsesalgoritme (ift. tidligere fødsler)
- BMI
- WHO-5 trivsel
- Screening for depression (MDI 2 items)

Anvendelse

Udsendes GA 6-10

- PRO sendes ud ifm. eksempelvis indkaldelse/booking til nakkefold el. doubletest

Visitation GA 5-13

- Tidlig klinisk visitation
- Visitation ud fra svangrejournal og PRO-besvarelse
- Tidlig opsporing og indsats til udsatte gravide, individualisering af forløb

1. besøg GA 14-18

- Dialogstøtte, patientcentreret samtale

Erfaringer

- Generel stor tilfredshed blandt jordemødre
 - Ærlige og fyldestgørende besvarelser
 - Flere data om patienten, som kvalificerer visitationen
 - Meget værdi i fritekstbesvarelserne
 - Finder det hjælpsomt og letter deres arbejdsgang
 - Men tidskrævende at forberede sig

Mangler oplysninger uden PRO

Hun fortæller, at hun bruger svarene når hun **forbereder sig til konsultationen** med den gravide sammen med andre journaloplysninger, notat fra læge mm. Dette giver hende et godt indblik i, hvad der er **vigtigt at fokusere på i konsultationen**.

Hun har lige haft nogle konsultationer for et andet hospital, hvor de ikke bruger skemaet og der oplevede hun virkeligt at hun **manglede oplysningerne** i hendes arbejde.

Hun fortæller, at det helt klart en fordel at kvinden har **tænkt tankerne på forhånd** og at den sundhedsprofessionelle har kunnet forberede sig.

Hun fortæller at hun ikke behøver spørge ind til fx vitaminer, hvis den gravide tager hvad hun skal, men kan **fokusere på det den gravide synes fylder**. Derudover oplever hun, at hun får **svaret på ting, som ellers er svært at tale** om fx alkohol.

Fokus på tabubelagte emner

Hun oplever at PRO-svarene gør, at hun er **bedre forberedt** til samtalen med den gravide. De hjælper hende med at danne sig et **overblik** over svarene og hun kan tage de ting op, som fylder eller kræver særlig opmærksomhed.

Derudover oplever hun, at **den gravide er bedre forberedt til samtalen** og har gjort sig nogle tanker i forbindelse med at hun har udfyldt skemaet.

Hun mener, at de finder flere gravide, der har været **udsat for vold**, og hun oplever at den gravide **svarer mere ærligt** når de udfylder skemaet derhjemme. Derudover hjælper skemaet til at skabe **systematik i samtalen og sikre mere ensartethed**.

Hun oplever, at nogle jordemødre syntes det er svært, at spørge ind til nogle af de mere **tabubelagte spørgsmål** og her hjælper skemaet også.

Fra interview med jordemoder, pilotafprøvning 2020

Kræver at man har tid til at se svar

Hun fortæller, at hun bruger tid på at **forberede sig "frivilligt"**, men almindeligvis vil der ikke være tid til at forberede sig, hvis ikke man gør det i pauser på vagter.

Hun oplever, at hvis man har haft tid til at se på svarene, er det godt til at **komme omkring opmærksomhedspunkter**, men det er der oftest ikke tid til.

Hun oplever, at det er et godt værktøj, der er godt til at slå ned på ting, men det **kan ikke stå alene**, hun har også brug for oplysninger fra egen læge.

Fra interview med jordemoder, pilotafprøvning 2020

Fokuseret konsultation med fokus på det psykiske

Hun fortæller, at når hun bruger PRO-svarene, er hun **mere velforberedt** på, hvad der fylder for kvinden. I samtalen kan hun **fokusere** på det, som 'bonger' ud i skemaet og kan undlade at bruge tid på ting, som er i orden, fx vitamintilskud, motion osv.

Hun oplever også, at det **psykiske** bliver mere tydeligt end uden PRO, samt at kvinderne tør være **mere ærlige** i besvarelsen af skemaet.

Hun fortæller, at det helt klart er en **optimal udnyttelse af konsultationen**, når hun bruger svarene. Derudover har den gravide kvinde taget stilling på forhånd og ved hvad vi vil spørge om. Selvom hun er en meget erfaren jordemoder oplever hun, at hun opsnapper mere i samtalen, når hun bruger PRO-værktøjet.

"Sindssygt godt redskab. Ved ikke hvad jeg mere skal bede om"

Erfaringer – de gravide

"Jeg følte virkelig at der blev lyttet, at jeg var det værd og ikke bare en i rækken, de skulle ringe til"

"Hun dykkede direkte ned i spørgeskemaet og fik mig til at uddybe"

"...Jordemoderen sagde 'du har svaret det og det'. Det synes jeg var godt. Hun så mig og tingene blev brugt til at skabe en sammenhæng"

"Jeg følte at hun tog meget fat i de ting, som jeg havde bekymret mig om, baggrund, kæreste osv., men det var jo bare en telefonsamtale, så det var også lidt fladt eller upersonligt"

Fra interviews med gravide, pilotafprøvning 2020

Udbredelse

- Østdanmark
 - SUH Roskilde, Slagelse, Amager Hvidovre anvender PRO
 - Interesse fra Nordsjællands Hospital, Rigshospitalet, Herlev-Gentofte, Holbæk
- Syddanmark
 - Alle fødesteder anvender PRO
- Midtjylland
 - Interesse fra AUH
- Nordjylland
 - Interesse fra Hjørring

Næste skridt

- Udarbejdelse af opdateret version
 - Forventes klar sommer 2025
- Løbende sparring med SST, PLO og Graviditetsmappe
- Forår 2026 indkaldes KKG ift. justeringer pba. udrulning af Graviditetsmappe og redundante spørgsmål

Spørgsmål?

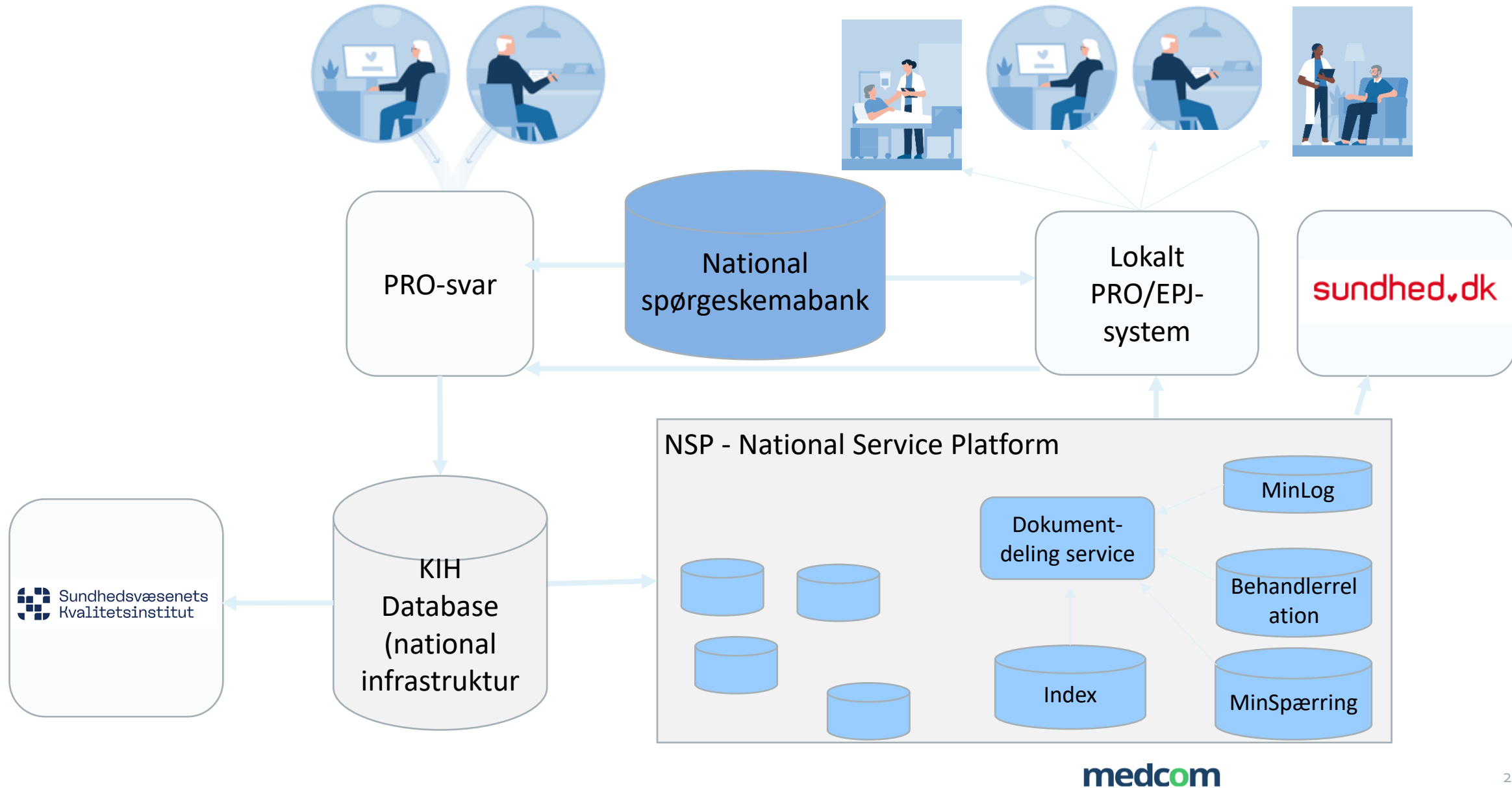
www.prodanmark.dk

trhl@sundhedsdata.dk

Tilmeld dig vores
nyhedsbrev

Deling af PRO-data

Hjemmelsgrundlaget

- Der er hjemmel til at sundhedspersoner kan indhente fornødne helbredsoplysninger inden for eksisterende lovgivning
 - **Sundhedslovens §42a-c** "Indhentning af elektroniske helbredsoplysninger m.v. i forbindelse med behandling af patienter"
 - Anden deling uden for behandling (kræver samtykke)
- "Gennem national infrastruktur"
 - Persondatalovens §3, dataansvarliges mulighed for at anvende databehandlere
 - Sundhedslovens §193b, bekendtgørelse sikrer hjemmel til at indsamle og udstille metadata
- Deling af spørgeskemapakker gennem national spørgeskemabank kræver ikke særskilt hjemmel. Ikke persondata / klinisk data
- Der er generel hjemmel til indsamling af spørgeskemasvar til sekundær anvendelse
 - Sundhedsdatastyrelsen kan udpege særlige registre, som parterne er forpligtet til at "indberette" til.

Deling og videregivelse af data

- Deling af journaldata
 - Ifølge sundhedslovens §42 a, stk. 1, må autoriserede sundhedspersoner indhente journaldata; herunder PRO-data, bl.a. når patienten er i aktiv behandling og der er en patient-behandler relation
- Videregivelse af journaldata
 - Ifølge sundhedslovens § 41 må autoriserede sundhedspersoner videregive journaldata i forbindelse med behandling af patienten til autoriserede sundhedspersoner
 - Ifølge sundhedslovens § 43 må autoriserede sundhedspersoner videregive journaldata til andre formål end behandling til autoriserede sundhedspersoner
 - Ifølge sundhedslovens § 46 vil der kunne videregives journaldata til konkrete forskningsprojekter efter tilladelse fra Styrelsen for Patientsikkerhed
- Alle spørgeskemaer bør indeholde en 'disclaimer' om, hvorfor der indsamles data, hvem der er dataansvarlig, formål med at indsamle data, hvad data anvendes til, og hvem der kan tilgå dem mv. Teksten bør tage udgangspunkt i persondatalovens § 28 vedrørende oplysningspligt overfor de registrerede.